

Motion till riksdagen 2010/11:C325

av Penilla Gunther m.fl. (KD)

Umgängesrätt för pappan och mamman

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att båda föräldrarna, liksom andra närstående, ska ha rätt till kontakt med ett barn trots att föräldrarna inte lever tillsammans.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samarbetsamtal eller avtal för separerade föräldrar också bör innehålla ekonomisk rådgivning och beslut kring ekonomin för resor till och från föräldrarna vid boende på olika orter.

Motivering

Båda föräldrarna är viktiga för sina barn, och båda föräldrarna har lika stort ansvar för barnens välbefinnande såväl som rätt och skyldighet att delta i barnens omvårdnad och fostran. Pappornas betydelse när det gäller barns uppväxt och fostran har länge undervärderats.

I föräldrabalkens 6 kap. står följande: ”Vid bedömningen av vad som är bäst för barnet skall det fästas avseende särskilt vid barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna. Risker för att barnet utsätts för övergrepp, oövertygligen förs bort eller hålls kvar eller annars far illa skall beaktas.” Lag (1998:319).

Det finns de mammor, pappor, mor- och farföräldrar som inte får träffa sina barn eller barnbarn av olika skäl, trots att längtan är stor och inga särskilda skäl som ovan nämnda föreligger för att så inte skulle vara möjligt. Relationen har dock havererat mellan pappan och mamman, vilket får oerhörda konsekvenser för barnen genom utebliven eller mer sällan förekommande och oregelbunden kontakt, när man inte får träffa den ena föräldern, och kanske ej heller mormor eller farfar.

Fel! Okänt namn på

Detta sker trots att det även står om detta i föräldrabalken 6 kap. 15 §: ”Barnet skall ha rätt till umgänge med en förälder som det inte bor tillsammans med. Barnets föräldrar har ett gemensamt ansvar för att barnets behov av umgänge med en förälder som barnet inte bor tillsammans med så långt möjligt tillgodoses. Särskilt förordnade vårdnadshavare har ett motsvarande ansvar. Barnets vårdnadshavare har ett ansvar för att barnets behov av umgänge med någon annan som står det särskilt nära så långt möjligt tillgodoses.

Om barnet står under vårdnad av båda föräldrarna och skall umgås med en förälder som det inte bor tillsammans med, skall den andra föräldern lämna sådana upplysningar om barnet som kan främja umgänget, om inte särskilda skäl talar mot det. Om barnet skall umgås med en förälder som inte är vårdnadshavare eller med någon annan som står barnet särskilt nära, skall upplysningar enligt första meningen lämnas av vårdnadshavaren.” Lag (1998:319).

Vi anser att om barnets bästa ska vara vägledande i alla situationer som rör barnets levnadsförhållanden, borde det vara självklart att kontakten med båda föräldrarna och andra närstående som mor- och farföräldrar eller andra i familjen, upprätthålles för barnets möjlighet att lära känna sin släkt och sin bakgrund. Naturligtvis med undantag för det som betecknas i lagtexten som risker för umgänget.

Fortfarande är det mest vanligt att det är mammorna som har barnen folkbokförda hos sig, vilket gör att barnbidraget oftast betalas ut till mamman om man inte kommit överens om gemensam vårdnad och att man ska dela på det, och pappan ska då även betala underhållsbidrag. Detta gäller såväl då man har gemensam vårdnad som när en av föräldrarna har ensam vårdnad.

När barnet bor ungefär lika mycket hos båda föräldrarna räknas det som växelvis boende och ingen av dem är skyldig att betala underhållsbidrag. Underhållsbidraget storlek ska utgå från barnets behov av underhållsbidrag och föräldrarnas ekonomiska förmåga. Föräldrarna ska själva komma överens om detta och kan få vägledning bl.a. genom Försäkringskassans hemsida. Försäkringskassan rekommenderar att man skriver ner vad var och en betalar för barnet och sedan fördelar den summan på ett sätt som verkar rättvist.

Föräldrar som separerar får genom kommunen ett samarbetsamtal för att gemensamt hitta former för hur umgänget, vårdnaden och boendet med barnet ska lösas, antingen genom en överenskommelse eller ett skrivet avtal. Det innebär att eventuella tvister kan lösas utanför domstol. Det är kring föräldraskapet samtalet ska fokuseras och vad som är bäst för barnet. Men det är i den bästa av världar som det fungerar helt smärtfritt!

Föräldrabalken 6 kap.15 b § säger: ”Om barnet bor tillsammans med endast en förälder, skall den föräldern ta del i kostnaderna för de resor som föranleds av barnets behov av umgänge med den andra föräldern. Det skall ske efter vad som är skäligt med hänsyn till föräldrarnas ekonomiska förmåga och övriga omständigheter. En dom eller ett avtal om kostnaderna för resor kan jämkas av rätten för tiden efter det att talan har väckts, om ändring i förhållandena föranleder det.” Lag (1998:319).

Men då är det alltså först efter att ärendet varit uppe i familjerätten och inte endast frukten av ett gott samarbetsamtal, vilket skulle vara den enklaste vägen att gå.

Fel! Okänt namn på

Det föreligger alltså två problem: Möjligheten att träffa sina barn på grund av en dålig relation med den andre föräldern, och möjligheten för den förälder som inte har sina barn boende hos sig att träffa sina barn och ha råd att göra det på grund av att man trots allt inte har en gemensam syn på hur saker ska betalas, till exempel resor mellan föräldrarna.

Vi anser att den möjlighet som finns om samarbetsamtal för att reglera vårdnad, boende och umgänge måste ha ett inslag om de gemensamma ekonomiska åtagandena som bägge föräldrarna har för sina barn, inte minst om hur barnen kommer till mamma eller pappa på annan ort, på helger, lov och andra dagar.

Stockholm den 27 oktober 2010

Penilla Gunther (KD)

Yvonne Andersson (KD)

Tuve Skånberg (KD)